

Música, identitat de gènere i adolescència.

Orientacions didàctiques per treballar la coeducació

SANDRA SOLER
SALVADOR ORIOLA

La música ocupa un lloc molt destacat a la vida dels adolescents per les nombroses funcions que exerceix, els ajuda a modificar el seu estat d'ànim, a conformar aspectes relacionats amb la seva identitat, a establir relacions interpersonals, etc. En l'actualitat, totes aquestes funcions estan més presents que mai perquè gràcies a les noves tecnologies els adolescents poden escoltar tot tipus de música des de qualsevol lloc sempre que vulguin. Els agents encarregats de la formació integral dels adolescents (docents, progenitors, currículums...) conscients d'aquesta funcionalitat han de poder treure el màxim rendiment a la música com a recurs didàctic extramusical. Dintre d'aquest podem destacar l'anàlisi musical i la reflexió com a eina per treballar i fomentar la coeducació dintre i fora les aules.

Si fem una ullada a les cançons més escoltades pels adolescents i n'analitzem les lletres trobarem que hi ha un gran nombre de cançons que transmeten missatges patriarcal, continguts sexistes, estereotips de gènere, etc. Per fer front a aquesta situació s'ha d'aconseguir, a través del foment de la capacitat crítica i la reflexió, que aquests missatges no passin desapercebuts ni es perpetuïn. Per això des del camp de l'educació musical proposem algunes orientacions i activitats que poden contribuir a assolir l'objectiu esmentat. Primerament, davant de qualsevol audició, hem de dotar els alumnes amb eines i recursos perquè siguin capaços de fer una anàlisi holística tant en l'àmbit musical (forma, ritme, instruments...) com en el textual (contingut, rima, vocabulari...). Aquest tipus d'anàlisi, sobretot els primers cursos, aniran acompanyades de preguntes retòriques amb l'objectiu que els alumnes prenguin consciència i reflexionin sobre com a través de la música es tracta la identitat de gènere.

També es pot fer el mateix amb la música i les imatges dels videoclips i els missatges que volen transmetre. Si el que busquem són activitats de caràcter més transversal es poden proposar treballs de recerca relacionats amb el paper que ocupa la dona en el món musical: compositores, discjòqueis, solistes, directores d'orquestra o grups pop-rock. Una altra activitat de caràcter més lúdic i creatiu és el disseny de jocs de taula (cartes, taulers...) a partir de preguntes relacionades amb la figura de la dona en la historiografia musical.

Com es pot comprovar, la música és un bon recurs per aplicar i fomentar la coeducació tant a dintre com a fora de les aules, ara el que cal és prendre consciència de la seva importància i començar a treballar.